

Соціальне підприємництво

Міжнародний та український досвід

Ідея

Як термін, «соціальне підприємництво» вперше було використано у Сполучених Штатах у 1970-х роках неприбутковими організаціями. Кілька цих організацій розпочали свій бізнес, щоб створити робочі місця для соціально незахищених категорій населення. Основна ідея полягає в тому, що соціальне підприємництво може виконувати дві функції: мати позитивний соціальний вплив і бути фінансово незалежним та прибутковим.

Тобто соціальне підприємництво – це поєднання соціальної місії та комерційного підходу. Маючи на меті вирішення конкретної соціальної проблеми, підприємці залучають ресурси для досягнення своєї місії, при цьому отримуючи прибутки від такої діяльності.

Сільський банк (Grameen Bank) Бангладеш, 1976 рік

Місія – кредитування малозабезпечених верств населення, як інструмент боротьби з бідністю

Соціальні проблеми

- Безробіття, відсутність доступу до фінансових та інших ресурсів
- Проблема телефонізації сільських районів
- Нераціональне використання водних ресурсів
- Жіноче безробіття та бідність в країні

Механіка

- Надання кредитів на основі системи створення «солідарних груп», - невеликих неформальних об'єднань, які разом подають заяву на кредитування та спільно гарантують повернення коштів, підтримуючи один одного в економічній діяльності.

Досягнення:

- В 2006 р. Мухамед Юнус (ініціатор) отримав **Нобелівську премію миру** за спробу ініціювати економічний та соціальний розвиток «знизу».
- Надання кредитів на загальну суму 6,38 млрд. \$ для 7,4 млн позичальників
- Формування єдиної багатогалузевої мережі комерційних і некомерційних структур для розвитку різних галузей бізнесу
- Телефонізація 50 000 сіл та забезпечення мобільним зв'язком 260 000 бідних
- 94% кредитів банк Grameen надав жінкам, які страждають від бідності сильніше, ніж чоловіки
- Покриття власних витрат банку
- Отримання доходу від організації малих підприємств та розвиток економіки країни

Діалог у темряві (Dialog in the Dark) Німеччина, з 1988 року

Місія – соціальна адаптація незрячих людей та подолання відчуження

Соціальна проблема:

- Проблема соціальної адаптації людей з особливими потребами (незрячих)

Механіка

- Було розроблено план проведення бізнес семінарів з лідерства та командної роботи в повній темряві
- Гідами та тренерами програми виступили незрячі люди

Досягнення:

- Соціальна інтеграція людей з інвалідністю
- Надання близько 6 000 робочих місць
- 6 млн. відвідувачів в 100 містах з 30 країн світу, що змогли покращити свої бізнес-навички

Фінансова складова:

- Покриття власних витрат на організацію проекту
- Отримання доходу та розширення мережі завдяки прибутковості проекту в 30 країнах

«Школа фермерів» Перм, Росія з 2009 року

Місія - соціальна адаптація та інтеграція випусників дитячих будинків

Соціальна проблеми

- Ізольованість випусників дитячих будинків від суспільства
- Відсутність можливостей профорієнтації
- Забезпечення житлом випусників сиротинців
- Проблема психологічної незахищеності сиріт
- Занепад сіл та повернення молоді в село

Механіка вирішення

- Робота з “проблемними” випусниками дитячих будинків
- Навчання учасників проекту основам ведення фермерського господарства
- Побудова спільними зусиллями будинків та ферм, налагодження виробництва сільськогосподарської продукції

Досягнення:

- Налагодження виробництва та розвиток “молодіжного” села
- Отримання безпроцентного кредиту (на 28 місяців) в розмірі 1 млн російських рублів для придбання обладнання
- Соціальна адаптація сиріт
- Залучення професійних фермерів та педагогів для профорієнтації сиріт

Фінансова складова проекту:

- Розроблено план виплати кредиту
- Фінансова доходність проекту

Спільнота взаємодії «Оселя» Львівська область, 2003 рік – сьогодні

Місія – соціальна адаптація безпритульних шляхом залучення до праці та самопомоги.

Соціальні проблеми:

- Соціальна адаптація безпритульних людей та людей з проблемою алкоголізму

Механіка

- Відкриття майстерні, що надає послуги з реставрації старих меблів та декорування
- Започаткування служби перевезення вантажів
- Започаткування служби сортування вторинної сировини (макулатура, метал)
- Навчання соціально незахищених громадян
- Започаткування соціокультурного журналу “Просто неба”

Досягнення:

- Заробіток від продажу реставрованих меблів спрямовується на утримання спільноти (20-25 осіб)
- Заробіток від здачі вторинної сировини та розповсюдження журналу спрямовуються на утримання осередку для безпритульних (де можна відпочити, помитись, поїсти)

Благодійний фонд “Карітас”-Сокаль соціальне підприємство “Громадський вулик” м. Сокаль, з 1999 року

Місія – надання соціальної допомоги незахищеним верствам населення

Соціальні проблеми:

- Соціальна адаптація безпритульних людей та людей з проблемою алкоголізму

Механіка

- Започаткування організації, що забезпечує бенкетні послуги та послуги з харчування: проведення бенкетів, весіль
- Надання в оренду приміщення фонду для святкування урочистих подій
- Надання послуг користування інтернетом

Залучені від бізнес-діяльності кошти “Громадський вулик” інвестує в:

- Утримання благодійної їдальні для бідних
- Утримання притулку для одиноких матерів та жінок, що постраждали від насилля
- Проведення відпочинкових заходів у м. Сокаль
- Забезпечення фінансової стабільності фонду

«Спорт для всіх» Конотоп, з 2009 року

Місія - залучення у спорт з незахищених верств населення, зокрема дітей та молоді

Соціальна проблема:

Проблема організації дозвілля та непопулярність здорового способу життя серед молоді з неблагополучних та малозабезпечених сімей міста

Механіка

- Організація туристичних походів
- Заняття з веслування на байдарках
- Тематичні, патріотичні та краєзнавчі тури тривалістю 2-3 дні

Досягнення:

- Наразі проект фінансово незалежний від грантів
- Проект надає туристичні послуги за зниженими цінами для незахищених верств населення міста
- На сьогоднішній день послугами скористалися близько 300 осіб

Благотворительный фонд «Дорога к дому» Одесса, с 1996 года

- **Миссия** – помощь в социальной адаптации социально незащищенных слоев населения – наркозависимые, бездомные, дети-беспризорники, бывшие заключенные
- **Компания** – фонд «Дорога к дому»
- **Социальные проблемы**
 - Безработица, проблема отчуждения бездомных, алко и наркозависимых от общества от общества
 - Социальное отчуждение беспризорников
 - Невосприятие общества по отношению к бездомным, ВИЧ инфицированным, бывшим заключенным
 - Отсутствие прописки как отсутствие возможность реализовать права на медицинское обслуживание, социальные услуги
- **Механика**
 - Трудоустройство социально незащищенных слоев населения
 - Трудоустройство бездомных подростков – распространение и продажа газет фонда
- **Достижение:**
 - Принятие закона о бездомных в Украине
 - первые исследования, первая литература о проблемах бездомных в Украине.
- **Финансовая составляющая**
 - Самоокупаемость газет, издаваемых фондом
 - Выращивание и продажа грибов для получение прибыли

